

Eksjö kommun
kommun@eksjo.se

2018-06-19

Dnr 400-2017:7322

Rektor
thomas.eliasson@eksjo.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning vid Eksjö gymnasium i
Eksjö kommun av nyanlända elevers fortsatta
utbildningsvägar efter språkintröduktion

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av *nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar efter språkintröduktion*. Syftet är att granska huvudmäns och skolors arbete för att ge nyanlända elever förutsättningar att gå vidare inom gymnasiet eller till Komvux efter språkintröduktion.

De övergripande frågeställningarna är:

1. *I vilken utsträckning har huvudmannen ett långsiktigt och samordnat arbete för nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar?*
2. *I vilken utsträckning arbetar rektorn för:*
 - a) *en strukturerad kontakt mellan språkintröduktion och fortsatta utbildningsvägar?*
 - b) *en vägledning som ger nyanlända elever en god överblick över fortsatta utbildningsvägar?*

Granskningen genomförs i 22 utvalda gymnasieskolor med huvudmän som erbjuder språkintröduktion. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Eksjö gymnasium, i Eksjö kommun ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Eksjö gymnasium den 31 maj 2018. Besöket genomfördes av utredaren Verica Stojanovic och undervisningsrådet Per Joel Jarlunger. Intervjuer med ett urval av elever på språkintröduktion, studie- och yrkesvägledaren rektorn (för samtliga intröduktionsprogram och Vård- och omsorgsprogrammet, på skolan) och som även ansvarar för KAA (kommunala aktivitetsansvaret) samt central funktion hos huvudmannen (gymnasiechefen) har genomförts.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden.

- Rektorn behöver utveckla den långsiktiga planeringen för vägledning av elever på språkinträdning. I detta ingår att rektorn behöver ta reda på elevernas behov av vägledning, planera vägledningen utifrån behoven och följa upp att elevernas behov tillgodoses.

Skolinspektionens bedömningar

1. *I vilken utsträckning har huvudmannen ett långsiktigt och samordnat arbete för nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar?*

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens långsiktiga och samordnade arbete är av god kvalitet. Huvudmannen har en beredskap för att möta nyanlända elevers behov av fortsatta utbildningsvägar efter språkinträdning. Vidare har huvudmannen planerat arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever, vilka är förankrade hos personalen i olika nivåer utifrån ansvarsområde och behov. Huvudmannen följer också upp arbetet med studie- och yrkesvägledning och ser till att elevers behov av vägledning tillgodoses samt att personalen har kunskap för att möta behoven. Vidare styr huvudmannen arbetet med att motverka studieval som präglas av strukturer, fördomar och stereotypa föreställningar utifrån kön, social och kulturell bakgrund. Slutligen skapar huvudmannen förutsättningar för strukturerade kontakter mellan språkinträdning och fortsatta utbildningsvägar.

Skolinspektionens utredning

Beredskap för fortsatta utbildningsvägar

Granskningen visar att huvudmannen har en beredskap för att kunna möta behovet av olika fortsatta utbildningsvägar för nyanlända elever på språkinträdning.

Rektorn för språkintröduktion säger att huvudmannen efterfrågar information från rektorer för att kunna planera för nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar. Bland annat efterfrågas antal elever på språkintröduktion och hur länge eleverna stannar kvar på språkintröduktionsprogrammet.

Representanten för huvudmannen (gymnasiechefen) säger att huvudmannen efterfrågar statistik avseende antal elever som går på språkintröduktion samt information om de nyanlända elevernas mål för den fortsatta utbildningen, vart de går vidare, orsaker till att vissa elever inte lyckas komma vidare samt orsaker till frånvaro. Enligt representanten har huvudmannen en skriftlig plan för utbildningarna på intröduktionsprogrammen där det bland annat anges att det är viktigt att det görs en kartläggning av nyanlända elevers språkkunskaper i samband med skolstart, för att de ska hamna rätt i utbildningssystemet.

Representanten för huvudmannen säger att det finns en god beredskap för fortsatta utbildningsvägar, även om det kunde finnas fler lokaler och fler studiehandledare. Enligt representanten har huvudmannen också genomfört flera utbildningsinsatser för att lärare på nationella program ska känna sig trygga i att undervisa nyanlända elever. Detta så att eleverna ska ha bättre förutsättningar att klara studier på de nationella programmen.

Rektorn för språkintröduktionsprogrammet säger i intervju att huvudmannen har förståelse för att språkintröduktionsprogrammet (IMSPR) kräver mer resurser än andra program. Enligt rektorn för vuxenutbildningen kan huvudmannen göra justeringar av resurser vid behov.

Samordning av den fortsatta utbildningen

Granskningen visar att skapar huvudmannen förutsättningar för strukturerade kontakter mellan språkintröduktion och fortsatta utbildningsvägar. Rektorn för språkintröduktion berättar att huvudmannen har skapat kontaktytor för samverkan mellan de olika utbildningarna på gymnasiet. Det finns ett nätverk för studie- och yrkesvägledarna, rektorerna träffas och gymnasiechefen har träffar med förvaltningschefen, säger rektorn

Rektorn för Komvux säger att det finns ett fungerande samarbete mellan språkintröduktion och Komvux. Samarbetet består bland annat i att studie- och yrkesvägledare träffar lärarna på språkintröduktionsprogrammet och att rektorerna träffas för att upprätthålla en gemensam syn gällande övergången från språkintröduktionsprogrammet till Komvux. Även studie- och yrkesvägledarna på

språkintröduktion och Komvux träffas, säger rektorn för Komvux, som också uppger att samtliga dessa träffar sker regelbundet.

Planerade arbetssätt gällande studie- och yrkesvägledning

Granskningen visar att huvudmannen har planerade arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever. Huvudmannens representant berättar att huvudmannen har övergripande riktlinjer för arbetet med studie- och yrkesvägledning. Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens skriftliga riktlinjer för studie- och yrkesvägledning. Av planen framgår att den omfattar förutom grundskola och nationella program även introduktionsprogrammen på gymnasiet (inklusive språkintröduktion) och vuxenutbildningen. Rektorn för språkintröduktionen berättar att planen för studie- och yrkesvägledningen är implementerad hos personalen på skolan. Av planen framgår vilka aktiviteter som ska genomföras gällande vägledningen samt vilka funktioner som är ansvariga. Av planen framgår elever som går på introduktionsprogram inklusive språkintröduktion ska få individuella vägledningssamtal, klassinformation om gymnasievalet, information om utbildning och arbetsliv samt kunna följa en klass på nationellt program under flera skoldagar per läsår.

Huvudmannens uppföljning av arbetet med studie- och yrkesvägledning

Granskningen visar att huvudmannen följer upp arbetet med studie- och yrkesvägledning. Representanten för huvudmannen uppger att rektorerna rapporterar till huvudmannen gällande behörigheten och kompetensen hos studie- och yrkesvägledarna. Vidare har studie- och yrkesvägledarna bjudits in till nämnden för att berätta om sin verksamhet.

Studie- och yrkesvägledarna uppger att huvudmannen även följer upp att elever, även de elever som på grund av sin ålder bedöms få svårt att hinna bli behöriga till nationella program, får en vägledning som motsvarar deras behov.

Rektorn för språkintröduktion berättar att förvaltningschefen har träffar med gymnasiechefen där information om studie- och yrkesvägledningen överförs. Rektorn berättar vidare att hen deltar i regelbundna samtal i en central styrgrupp där huvudmannen följer upp om skolor har tillräcklig kompetens för att tillgöda elevernas behov av vägledning.

Rektorn för Komvux berättar att huvudmannen utför kontroller av att riktlinjerna i planen för studie- och yrkesvägledning följs. Bland annat har utvecklingsledaren haft samtal både med rektorn och studie- och yrkesvägledaren angående vägledningen av nyanlända eleverna som kommit från gymnasiet till Komvux.

Av huvudmannens dokument "Riktlinjer för studie- och yrkesvägledning i Eksjö kommun 2017-2018" framgår att riktlinjerna tillsammans med handlingsplanen ska utgöra en del i det systematiska kvalitetsarbete vilket regelbundet ska följas upp i kvalitetsrapporten. En utvecklingsåtgärd gällande vägledningen har hittills varit att huvudmannen under en period anställt ytterligare en studie- och yrkesvägledare på Eksjö gymnasium.

Huvudmannens arbete med att motverka begränsade studieval

Granskningen visar att huvudmannen styr arbetet för att motverka studieval som grundar sig på kön och social och kulturell bakgrund. Av dokumentet "Riktlinjer för studie- och yrkesvägledning i Eksjö kommun 2017-2018" framgår att personal ska arbeta för att motverka begränsningar i val som grundar sig på föreställningar om kön och på social och kulturell bakgrund. Enligt rektorn är dessa riktlinjer implementerade.

2a. I vilken utsträckning arbetar rektor för en strukturerad kontakt mellan språkintröduktion och fortsatta utbildningsvägar?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med att skapa strukturerade kontakter mellan språkintröduktion och andra intröduktionsprogram, nationella program och Komvux i huvudsak bedrivs med god kvalitet.

Skolinspektionens utredning

Granskningen visar att det finns en strukturerad kontakt mellan språkintröduktion och andra intröduktionsprogram, nationella program och Komvux. Det finns upparbetade rutiner för övergångar.

Strukturerade kontakter

Rektorn för språkintröduktion berättar att lärarna på intröduktionsprogrammen ingår samma arbetslag där de möts kontinuerligt. Rektor berättar också att det

¹ Med strukturerad kontakt avses kontakt som är en del av en *långsiktig medveten strategi* med ett tydligt syfte; att påskynda och underlätta elevers övergång till fortsatt utbildning. I granskningen avses främst strukturerad kontakt på ett organisatoriskt plan som planeras och leds av rektor.

finns ett samspel mellan språkintröduktion och övriga intröduktionsprogram genom att språkintröduktionsprogrammet är uppdelat i fyra klasser eller nivåer, utifrån elevernas kunskaper i svenska språket. Den initiala kartläggningen av elevernas språkkunskaper ligger till grund för elevernas placering i klasserna. Övergångar från språkintröduktion till andra intröduktionsprogram sker via kontinuerliga samtal mellan elever och mentorer. Rutinerna för övergången är upparbetade och välkända för personalen, uppger både rektor och studie- och yrkesvägledarna.

Enligt rektorn sker det ett samarbete mellan lärarna på språkintröduktion och nationella program endast vid elevers övergångar, eftersom lärarna inte ingår i samma arbetslag. Rektorn träffar dock rektorerna för de nationella programmen och även studie- och yrkesvägledarna, som arbetar inom alla program, träffas. Det finns även enligt rektorn ett samspel kring upplägget av utbildningen på språkintröduktion och nationella program genom att det görs individuella lösningar för elever så att exempelvis elever som klarat grundskoleämnena kan läsa gymnasiekurser på nationella program.

Samarbetet mellan språkintröduktion och Komvux består i att rektorerna och studie- och yrkesvägledarna träffar varandra. De elever som ska gå över till Komvux tas upp på elevhälsoteamsmöten och därefter tar studie- och yrkesvägledaren på språkintröduktion kontakt med studie- och yrkesvägledaren på Komvux.

Social inkludering

Granskningen visar att rektorn bedriver ett arbete med att ge möjlighet till social inkludering mellan elever på språkintröduktion och elever på andra intröduktionsprogram och nationella program.

Rektorn säger i intervju att eleverna på språkintröduktion går i samma lokaler som övriga elever på intröduktionsprogrammen och att de undervisas av samma lärare. Enligt rektorn träffas elever på språkintröduktion och elever på yrkesprogram när de har elevens val och i ämnena bild och slöjd. På skolan finns även fadderklasser, där elever på nationella program ansvarar för att ta hand om nyanlända elever på språkintröduktionsprogrammet. Vidare har eleverna på ekonomiprogrammet projektet "Ung företagsamhet" tillsammans med elever på språkintröduktionsprogrammet. Rektorn berättar att vid schemabrytande aktiviteter, som exempelvis friluftsdagar och temadagar, har eleverna på språkintröduktion gemensamma aktiviteter tillsammans med övriga elever på skolan. Det som skulle behövs för en ännu bättre social inkludering är enligt rektorn fler gemensamma utrymmen på skolan.

Av intervjuer med elever framgår att de oftast är med sina klasskamrater på språkintröduktion och att de träffar elever som går på andra program på raster och i matsalen. Intervjuade elever säger att de inte känner sig isolerade på skolan men uppger att det är svårt att få kontakt med de andra eleverna. Någon elev uppger att hen inte har någon kontakt med andra elever eftersom hen inte behärskar svenska språket.

2b. I vilken utsträckning arbetar rektor för en vägledning som ger nyanlända elever en god överblick över fortsatta utbildningsvägar?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns långsiktiga planering för vägledning av elever på språkintröduktion håller låg kvalitet i flera avseenden. Skolinspektionen bedömer vidare att rektorns arbete med att motverka begränsningar i val som grundar sig på kön och på social och kulturell bakgrund bedrivs i huvudsak med god kvalitet.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område. Rektorn behöver utveckla den långsiktiga planeringen för vägledning av elever på språkintröduktion. I detta ingår att rektorn behöver ta reda på elevernas behov av vägledning, planera vägledningen utifrån behoven och följa upp att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses.

Skolinspektionens utredning

Rektors långsiktiga planering

Granskningen visar att rektorn behöver utveckla den långsiktiga planeringen för nyanlända elevers vägledning så att den motsvarar elevernas behov.

Av intervjuer med elever framkommer att de inte känner till att det finns studie- och yrkesvägledare på Eksjö gymnasium och att de inte har träffat studie- och yrkesvägledare för vägledning. Detta trots att två av de intervjuade eleverna säger att de ska gå vidare från språkintröduktion till hösten. Eleverna säger att de inte har fått information från skolan om vad som krävs för att utbilda sig till olika yrken eller hjälp med att planera sina studier och sin framtid. Vidare har de flesta inte heller fått information om vilka möjligheter till fortsatt utbildning efter språkintröduktion som finns för dem. Det händer också ytterst sällan enligt eleverna att lärare på skolan tar upp frågor om fortsatta studier och arbetsliv på

lektionerna. Dock uppger en elev att lärare har berättat om det svenska skolsystemet. Samtliga elever berättar i intervjuer att de hade önskat bättre vägledning. En elev uppger i intervju att hen har fått viss vägledning av mentorn och en annan av lärare. En elev har förlitat sig på information från vänner, som dessutom går på andra skolor. Eleverna uppger att det även finns en studiehandledare som också informerar om olika studier. Rektorn säger att de inte har någon rutin enligt vilken alla elever ska få individuell vägledning med studie- och yrkesvägledare.

Rektorn berättar att han tillsammans med de andra rektorerna på skolan styr arbetet med studie- och yrkesvägledningen genom forum och träffar. Gymnasiechefen, inte rektorn, är chef för studie- och yrkesvägledarna. Rektor berättar vidare att när en ny elev kommer till skolan kommer de först till rektorn och därefter till kartläggningsläraren eller till studie- och yrkesvägledaren. När övergång från språkintröduktion till andra intröduktionsprogram eller nationella program ska ske är studie- och yrkesvägledare inkopplad, som elever kan gå och prata med. Det finns dock enligt rektorn ingen rutin om att alla elever ska träffa studie- och yrkesvägledare. Rektorn säger att man på skolan behöver ta fram rutiner på vad som det ska informeras om och vem det är som ska göra det. I nuläget informerar yrkesintröduktionslärarna om IMYRK. Andra lärare och en personal på skolan som är yrkeshandledare informerar också elever om olika vägar efter språkintröduktion. Rektorn säger att om han skulle sluta skulle det bli svårt för annan rektor att veta hur studie- och yrkesvägledningen är utformad då rutiner inte är nedskrivna.

Studie- och yrkesvägledarna berättar att rektorn styr arbetet med studie- och yrkesvägledningen på skolan via ett årshjul som finns i dokumentet "Årsplanering för Eksjö Gymnasiums studie- och yrkesvägledning 2017-2018". Enligt studie- och yrkesvägledarna får de också information av rektorn om vilka elever som skrivits in på språkintröduktion och som de därför ska träffa inför skolstart. Vidare, berättar studie- och yrkesvägledarna, har rektorn gett mandat till mentorerna att bestämma om det behövs vägledningssamtal för de elever på som ska gå vidare till fortsatta utbildningsvägar. För att försäkra sig om att eleverna förstår informationen används tolkar och studiehandledare. Enligt studie- och yrkesvägledarna finns en fördelning av ansvaret för vägledningsarbetet både mellan studie- och yrkesvägledarna och mellan studie- och yrkesvägledarna och lärarna. Studie- och yrkesvägledarna ansvarar för den individuella vägledningen och fortbildar och stödjer mentorerna i vägledningsarbetet vid behov. Rektorn har enligt studie- och yrkesvägledarna beslutat om kompetensutvecklingsinsatser på skolenheten för att möta nyanlända elevers varierande vägledningsbehov.

Kompetensutveckling har bland annat skett via nätverket för Region Jönköping som haft föreläsningar om vägledning för och bemötande av nyanlända elever.

Uppföljning av studie- och yrkesvägledning

Hur rektor följer upp att de nyanlända elevernas behov av vägledning tillgodoses känner inte studie- och yrkesvägledarna till.

Rektorn säger att han hade önskat att han kunde genomföra en enkät för att ta reda på om elevernas behov av vägledning tillgodoses men att detta inte är lätt på grund elevernas låga språkkunskaper i svenska språket. Rektorn berättar att han istället tar reda på om elevernas behov av vägledning tillgodoses genom möten med lärare, elevhälsa och samtal med elever. Även muntliga utvärderingar sker ibland mellan mentorer och elever. Via elevhälsoteamsmöten får rektorn reda på att elever som bedöms få svårt att hinna bli behöriga till nationella program ges information om möjligheten att nå en gymnasieexamen inom Komvux eller andra utbildningsalternativ. En åtgärd som vidtagits är att rektorn beslutat om att informationen om yrkesintroduktionen skulle förbättras bland annat via tydligare ansökningsformulär. Detta efter att det blivit tydligt att informationen varit mindre bra uppger rektorn.

Arbetet med att motverka begränsade studieval

Granskningen visar att rektorn bedriver ett aktivt arbete med att motverka begränsningar i val som grundar sig på kön och social och kulturell bakgrund.

Studie- och yrkesvägledarna säger i intervjuer att det finns elever på språkinträdning på skolan gör val som grundar sig på kön, social och kulturell bakgrund. Studie- och yrkesvägledarna säger dock att de har tillräckliga kunskaper om att kön, social och kulturell bakgrund kan begränsa elevers val. De uppger också att de diskuterar och har flera sätt att arbeta med dessa frågor.

Rektorn säger i intervju att man på skolan arbetar för att motverka begränsningar i val som grundar sig på kön, social och kulturell bakgrund. Likabehandlingsplanen styr detta arbete och det finns enligt rektorn även en inkluderingsgrupp på Eksjö gymnasium som arbetar med dessa frågor. Enligt rektorn har personalen på skolan kunskap om att kön, social och kulturell bakgrund kan begränsa elevers val, men det kan säkert skilja sig åt mellan lärare när det gäller kunskap om hur man kan jobba med dessa frågor. Rektorn uppger att både personal och elever på skolan, tillsammans med en föreläsare, har arbetat med just detta tema.

Rektorn för språkin introduktion berättar att han följer upp arbetet med att motverka begränsade val genom att följa upp de val till fortsatt utbildning som eleverna på språkin introduktion gör.

Elever säger i intervjuer att lärarna inte pratar så ofta om mans- respektive kvinnodominerade arbeten.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 19 december** 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2017: 7322) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar



Andrés Brink

Beslutsfattare



Verica Stojanovic

Utredare

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/nyanlanda-elevers-fortsatta-utbildningsvagar-efter-sprakintroduktion>

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Eksjö kommun har omkring 17 000 invånare. Kommunen har en gemensam förvaltning men två olika sektorer (nämnder), en för gymnasieskolan och en för vuxenutbildningen. Barn- och ungdomsnämndens (BUN:s) sektor samordnar förskola, pedagogisk verksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola och öppen ungdomsverksamhet. Vuxenutbildningsnämndens sektor tillväxt- och utvecklingssektorn samordnar Campus i12², Vux i12, fritidsavdelningen, kulturavdelningen, näringslivsenheten och destinationsutveckling.

Det finns en kommunal gymnasieskola i kommunen; Eksjö Gymnasium. Undervisning på gymnasiet genomförs på tolv olika program, samt fem program inom gymnasiesärskolan. Samtliga fem introduktionsprogram (där bland annat språkintroduktionsprogrammet ingår) erbjuds på skolan liksom yrkesprogram (el och energiprogrammet, handel och administrationsprogrammet, Industriprogrammet och vård och omsorgsprogrammet) samt högskoleförberedande program (estetiska programmet, ekonomiprogrammet, humanistprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetarprogrammet och teknikprogrammet). På introduktionsprogrammet går idag 82 elever.

²Högskolecenter högskoleprogram och Kvalificerad Yrkesutbildning (KY) samt fristående kurser.

Bilaga 2: Rättslig reglering mm

1 kap. 4 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till elevers olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

2 kap. 8 § skollagen

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

2 kap. 10 § skollagen

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges.

2 kap. 29 § skollagen

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

3 kap. 12a § skollagen

Med nyanländ avses i denna lag den som

1. har varit bosatt utomlands,
2. nu är bosatt i landet, och
3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år.

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Som bosatt utomlands anses den som inte anses bosatt i landet enligt 29 kap. 2 §.

4 kap. 3 § skollagen

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

4 kap. 4 § skollagen

Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på skolenhetsnivå. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs.

4 kap. 5 § skollagen

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

15 kap. 2 § skollagen

Gymnasieskolan ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper.

Utbildningen i gymnasieskolan ska i huvudsak bygga på de kunskaper eleverna fått i grundskolan eller i motsvarande utbildning.

15 kap. 5 § skollagen

Gymnasieskolan ska vara öppen endast för ungdomar som avslutat sin grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning och som påbörjar sin gymnasieutbildning under tiden till och med det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år eller, i fall som avses i 36 §, 21 år.

15 kap. 8 § skollagen

Varje kommun ska informera om de nationella programmen samt om möjligheterna att få utbildning på introduktionsprogram och vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

17 kap. 3 § skollagen

Utöver vad som gäller för all gymnasieutbildning enligt 15 kap. 2 § är syftet med språkinträdning att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilken möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning

17 kap. 4 § skollagen

Programinriktat individuellt val ska utformas för en grupp elever. Yrkesintroduktion får utformas för en grupp elever eller för en enskild elev. Övriga introduktionsprogram (t ex språkintröduktion) ska utformas för en enskild elev.

17 kap. 7 § skollagen

Utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

29 kap. 2 § 1 st. och 2 st. 1 och 2 skollagen

Med bosatt i landet avses i denna lag den som ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen (1991:481).

Som bosatt i landet ska vid tillämpningen av denna lag anses även den som inte är folkbokförd här men som

1. omfattas av 1 § första stycket eller 1 a § första stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.,
2. vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716)

29 kap 3 § 1 st. skollagen

De personer som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 1 och 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och gymnasiesärskola endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning eller särskild utbildning för vuxna.

6 kap. 8 § 3 st. gymnasieförordningen

Språkintröduktion får kombineras med kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare och motsvarande utbildning vid folkhögskola enligt 24 kap. skollagen. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), Skolans värdegrund och uppgifter, Varje skolas utveckling

Skolan ska sträva efter flexibla lösningar för organisation, kursutbud och arbetsformer.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), 2.1 Kunskaper

Det är skolans ansvar att varje elev som avslutat ett introduktionsprogram har en plan för och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller uppnår en förberedelse för etablering på arbetsmarknaden.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), 2.4 Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Gymnasieskolan ska nära samarbeta med de obligatoriska skolformerna, arbetslivet, universiteten och högskolorna samt med samhället i övrigt. Detta krävs för att eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet och få underlag för val av kurser inom utbildningen och för vidare studier eller yrkesverksamhet.

Genom att arbetslivet fortlöpande förändras när det gäller behovet av kompetens och rekrytering av arbetskraft inom olika områden har studie- och yrkesvägledning i vid mening stor betydelse. Universitet och högskolor, arbetsförmedlingar, näringsliv samt arbetsmarknadens parter och branschorganisationer har därför viktiga roller i informationen till skolorna och eleverna.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), 2.6 Rektorns ansvar

Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför val av framtida utbildning och yrke.

Prop. 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, s. 447

Språkintröduktion syftar till att eleven snarast möjligt ska kunna gå vidare i gymnasieskolan eller i annan utbildning.

Skolverkets allmänna råd om Utbildning för nyanlända elever (s. 14) (SKOLFS 2016:2)

I Skolverkets allmänna råd om utbildning för nyanlända elever framhålls att huvudmannen regelbundet bör förvissa sig om att rektorn för en skolenhet har tillräckliga resurser för att leva upp till bestämmelserna om den fortsatta utbildningen för nyanlända elever för att vid behov kunna omfördela resurserna mellan skolenheterna. Huvudmannen bör också ha en långsiktig planering för den fortsatta utbildningen för nyanlända elever, samt skapa rutiner för att följa upp att detta arbete fungerar på skolenheterna och i förekommande fall vidta nödvändiga åtgärder.

Skolverkets allmänna råd om Arbete med studie- och yrkesvägledning. (s. 11 och 32), (SKOLFS 2013:180)

I Skolverkets allmänna råd om arbete med studie- och yrkesvägledning framhålls att vägledning i vid bemärkelse är all den verksamhet som bidrar till att ge elever kunskaper och färdigheter som underlag för att fatta beslut om framtida studie- och yrkesval (t.ex. praktiska arbetslivserfarenheter, undervisning som rör arbetslivet, studiebesök, utbildningsinformation). Vidare framhålls att nyanlända elever behöver få information om utbildningssystemet, sina möjligheter till studier och arbetsmarknadens kompetenskrav.

Bilaga 3: Mall för huvudmannens redovisning till Skolinspektionen

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver följa upp arbetet med studie- och yrkesvägledning. I detta ingår att följa upp att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: